

NORGES BRYTEFORBUND
Serviceboks 1, Ullevål Stadion
0840 Oslo Norge

NBFs styringsdokument for dommergrader

Innledning

Dette er Norges Bryteforbunds veiledning til nasjonale dommergrader. Den dekker de nasjonale gradene fra kretsdommer til Forbundsdommer kategori 1 (de internasjonale gradene håndteres av UWW).

Veiledningen er ment å beskrive de krav som stilles til den enkelte dommer, samt en tilnærming til makt/myndighet tilknyttet de forskjellige gradene, den gir en pekepinn på hva som skal til for å oppnå de forskjellige gradene og er ikke absolutte regler. Normalt sett vil den enkeltes dommers grad vurderes en gang pr år og da som oftest i forbindelse med de nasjonale mesterskapene. Ved vurdering av den enkelte dommer vektlegges inneværende sesong samt resultat fra gjennomført kurs (både teori og praksis).

Den enkelte dommer anbefales å finne sitt ambisjonsnivå. Ønsker en å være med poden på småstevner eller er drømmen å stå som mattedommer under ett OL? Den enkelte oppfordres naturligvis, uavhengig av grad, til å utføre oppgaver og påta seg ansvar utover det som står her. Det er viktig å merke seg at dommergraden ikke skal reflektere "lang og tro tjeneste", dette tas hånd om av NBFs Bragdpoeng for dommere.

Utdanning og autorisasjon av dommere i NBF

NBFs dommerkomité:

Dommerkomiteen vurderer og setter den enkeltes grad, med bakgrunn i den avlagte prøve og praksis. Eventuell justering av dommergrader skjer normalt en gang pr sesong, men kan også gjøres når Dommerkomiteen ser dette nødvendig. Kretsdommere må være innstilt fra kretsens dommeransvarlig for å delta ved NBFs dommerkurs. I særskilte tilfeller kan unntak gjøres og det er NBFs dommerkomite som til syvende og sist setter gradene.

Kretsens dommeransvarlig:

Dommeransvarlig i kretsen skal blant annet innkalle til og avholde minimum 1 kretsdommer kurs pr sesong, vurdere kursdeltagere og tildele kretsdommergrad til kvalifiserte, samt innstille de kvalifiserte Kretsdommere for å delta ved NBFs dommerkurs (for å bli Forbundsdommer).

Kurs

I løpet av ett år gjennomføres det flere forskjellige dommerkurs etter følgende modell:

Kretsdommerkurs

Kurset gjennomføres for alle nye dommere, tilpasset mengden erfaring og kjennskap til bryting den enkelte har fra før av, og holdes gjerne av kretsen selv. Disse kursene bør gjennomføres regelmessig av kretsen slik at alle som ønsker kan få den første utdanningen. Ett slikt kurs bør anpasses kursdeltagernes initial kunnskap, men vil normalt sett bestå av en del teori og en del praksis, der elementære og grunnleggende dommerkunnskaper læres. Alle deltagere på de forskjellige landslagene skal som ett minimum ha gjennomført ett kretsdommerkurs.

Nasjonale kurs

Kursets hovedelementer kan enten tas som selvstudie eller kjørt i grupper med instruktør. Ved de stevner som har gradering er det normalt sett en kort gjennomgang dagen før stevnet der en tar for seg en mer inngående regelforståelse og eventuelle regelendringer samt diskusjoner om vanskelige situasjoner, og inkluderer også en teoretisk prøve.

Internasjonale kurs

UWW gjennomfører dommerkurs for de forskjellige internasjonale dommergrader og for å delta på disse må en anbefales av NBF. Uttak til dette gjøres i samråd mellom NBF og dets dommerkomite. En kan ikke være eldre en 40år første gang en deltar på ett slikt kurs. Disse kursene gjennomføres i forbindelse med diverse mesterskap og enkelte større konkurranser, og består av 1-3 dager teori og ca en uke med praktisk gjennomføring.

Hva vurderes

Det er mange sider som skal vurderes hos den enkelte dommer og det er mye innenfor dommergjerningen som skal mestres. Dommeren skal ikke bare være i stand til å kåre den rette vinneren, men må f.eks. kunne se farlige situasjoner og være i stand til å stoppe dem. Noen av de faktorene som vurderes er:

- Antrekk, holdninger og oppførsel på og utenfor matta
- Regelkunnskap og den praktiske gjennomføringen av disse
- Evnen til å få med seg detaljer og å kunne reagere raskt
- Samarbeidsevne og nøytralitet
- Å kunne holde hodet kaldt i tøffe og tette kamper

Hvert år forplikter hver dommer, med enten Nasjonal eller Internasjonal grad, å delta på minst ett dommerkurs i regi av NBF. Hver dommer skal også dømme på minst 5 stevner i Norge. Det settes som en forutsetning at den enkelte har gyldig lisens for inneværende år.

Dommergradene i NBF

Kretsdommer

Inngangsportalen til dommergjerningen er som kretsdommer. Kurset kjøres lokalt enten i regi av klubb eller krets, og gradering tas i forbindelse med ett mindre stevne.

Minimums kunnskap	Ha gjennomført kretsdommerkurs, skal kunne ett minimum av regler, skal kjenne til farlige og forbudte grep.
Minimums alder	14år
Erfaring	Ingen krav
Forventninger	Basis kunnskap (kjenne til farlige grep, dommerens oppgaver i en kamp, hvordan gi poeng) og ha ett minimum av bryteforståelse
Utøvelse	Skal kunne fungere som sidedommer og mattedommer ved knøtt og nybegynner stevner, og bør ved vanlige småstevner kunne praktisere som sidedommer.
Makt og myndighet	Ingen spesielle

Forbundsdommer kategori 3

De kretsdommere som har fått en del erfaring bør gjennomføre det neste steget av dommergjerningen. Den enkelte må selv sette seg inn i regelverket og melder seg på et forbundsdommerkurs med gradering til Nasjonal dommer. For gradering tas en teoretisk prøve og en praktisk gjennomføring i forbindelse med ett av de større nasjonale stevnene.

Kretsdommere må være innstilt fra kretsens dommeransvarlig for å kunne delta ved NBFs forbundsdommerkurs.

Minimums kunnskap	Gjennomført dommerkurs for Forbundsdommere, god regelforståelse (skjemaføring, passivitet, kampløse, vokabular)
Minimums alder	15år
Erfaring	Ett minimum av erfaring forventes.
Forventninger	Det forventes at en kan stå på egne bein og har god bryteforståelse.
Utøvelse	Skal kunne fungere som sidedommer og mattedommer ved de fleste stevner.
Makt og myndighet	Alle de rettigheter og plikter som innbefattes av UWW og NBFs regler.

Forbundsdommer kategori 2

Rutinerte Forbundsdommere (kategori 3) kan delta på NBFs dommerkurs i forbindelse med NNM, LM/NM-15 og NM-U/J. Det gjennomføres en teoretisk del på fredag med skriftlig eksamen samt praktisk eksaminering på lørdag. Dette er den kategorien der brorparten av de aktive Nasjonale dommere bør være.

Minimums kunnskap	Som Forbundsdommer kat3, meget god regelforståelse (presidentrollen, fadderrollen, protest)
Minimums alder	17år
Erfaring	En del erfaring forventes, bør jevnlig dømme nasjonale stevner.
Forventninger	Meget god bryteforståelse.
Utøvelse	Skal kunne fungere som mattepresident og være ansvarlig for sin matte.
Makt og myndighet	Som beskrevet for Nasjonal Kategori 3 samt at en dommer med denne graden kan avholde kretsdommerkurs og godkjenne nye kretsdommere.

Forbundsdommer kategori 1

Erfarne Forbundsdommere (kategori 2) kan delta på NBFs dommerkurs ifm Senior NM. Her gjennomføres en teoretisk del på fredag med skriftlig eksamen samt praktisk eksaminering på lørdag.

Dette er den kategorien der de mest erfarne av våre Nasjonale dommere er og for de som er klare for å dra på UWW sine internasjonale kurs.

Minimums kunnskap	Som Forbundsdommer kat2, samt en svært god regelkunnskap (innveiing, videodømming, dommeransvarlig)
Minimums alder	19år
Erfaring	Mye erfaring forventes, og dommere av denne kategorien forventes jevnlig å delta på nasjonale mesterskap og internasjonale stevner.
Forventninger	Svært god bryteforståelse.
Utøvelse	Skal kunne fungere som Dommeransvarlig ved Nasjonale stevner.
Makt og myndighet	Som beskrevet for Nasjonal Kategori 2.

For dommerkomiteen;

Hans-Marius Meland